

TANTÁRGYI TEMATIKA ÉS TELJESÍTÉSI KÖVETELMÉNYEK 2025/2026. 2. FÉLÉV

Cím	Operációs rendszerek
Tárgykód	IVB051MNMI
Heti óraszám: ea/gy/lab	2/0/2
Kreditpont	4
Szak(ok)/ típus	Mérnök informatikus BSc
Tagozat	Nappali
Követelmény	Vizsgajegy
Meghirdetés féléve	2025/2026-2
Előzetes követelmény(ek)	
Oktató tanszék(ek)	Rendszer- és Szoftvertchnológia
Tárgyfelelős	IVÁNYI Péter
Oktatók	NOVÁK Péter

TÁRGYLEÍRÁS

A tantárgy rövid leírása (max. 10 rövid mondat). (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Alapadatok/Tárgyleírás rovat)

Az operációs rendszerek működési elvének elsajátítása, ami alapul szolgál a multiprogramozás koncepciójának, a processzusok működésének, izolációjának és az operációs rendszerek által végzett gazdálkodási feladatkörök megismeréséhez. Ezeknek az ismereteknek az elsajátítása fontos alapot jelent majd más tárgyakhoz, mint például egyes programozási paradigmák, vagy éppen a szerverüzemeltetés témakörök megértéséhez.

TÁRGYTEMATIKA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika ablak)

1. AZ OKTATÁS CÉLJA

Célkitűzések és a tantárgy teljesítésével elérhető tanulási eredmények megfogalmazása.

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Oktatás célja rovat)

Az operációs rendszerek működési elvének elsajátítása, ami alapul szolgál a multiprogramozás koncepciójának, a processzusok működésének, izolációjának és az operációs rendszerek által végzett gazdálkodási feladatkörök megismeréséhez. Ezeknek az ismereteknek az elsajátítása fontos alapot jelent majd más tárgyakhoz, mint például egyes programozási paradigmák, vagy éppen a szerverüzemeltetés témakörök megértéséhez.

2. A TANTÁRGY TARTALMA

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Tantárgy tartalma rovat)

TÉMAKÖRÖK

ELŐADÁS

1. témakör
2. témakör
3. témakör
4. stb.

GYAKORLAT

5. témakör
6. témakör
7. témakör
8. stb.

**LABOR-
GYAKORLAT**

1. témakör
2. témakör
3. témakör
4. stb.

RÉSZLETES TANTÁRGYI PROGRAM ÉS A KÖVETELMÉNYEK ÜTEMEZÉSE

Jelezzük az oktatási szüneteket is!

ELŐADÁS				
<i>Okta- tási hét</i>	Téma	Kötelező irodalom hivatkozás, oldalszám (-tól- ig)	Teljesítendő feladat (beadandó, zárthelyi, stb.)	Teljesítés ideje, határideje
1.	Követelményrendszer és tematika ismertetése.	
2.	Op. rendszer definíciója, történet, fajták, struktúrák, absztrakció.	[1.] 17-20, 33-34		
3.	Processzus fogalma, processzus állapotok. Taskváltás, megszakítások. Memória izoláció.	[1.] 34-66, 69-83		
4.	Processzusok és szálak. Rendszerhívások. Lemezolvasás problémái. File rendszerek.	[1.] 34-66, 69-83		
5.	Fájl allokációs algoritmusok, könyvtárak implementációja. Ext4, NTFS részletei. Fejlett FS funkciók.	[1.] 289-291, 296-306, 322-327, 499-566, 574-578		
6.	Lemezfejmozgatás, lemezteljesítmény, ütemezés. RAID.	[1.] 289-291, 296-306, 322-327, 499-566, 574-578		
7.	Memória allokációs algoritmusok. Memória virtualizáció. Szegmentálás és lapozás.	[1.] 395-433		
8.	Laphiba, lapcsere algoritmusok.	[1.] 395-433		
9.	Tavaszi szünet			
10.	IPC problémák, szinkronizációs primitívek, MPI.	[1.] 83-128		
11.	Ütemezési algoritmusok. A Linux ütemezési házirendjei.	[1.] 83-128		
12.	Input/Output, IRQ,DMA.	[1.] 238-270		
13.	Virtualizáció.	[1.] 238-270		
14.	Holtpontok detektálása és kezelése.	[1.] 238-270		
15.	Összefoglalás, vizsga tudnivalók.			

GYAKORLAT/LABORGYAKORLAT

<i>Okta</i>	Téma	Kötelező	Teljesítendő	Teljesítés ideje,
-------------	-------------	-----------------	---------------------	--------------------------

-tási hét		irodalom, oldalszám (-tól-ig)	feladat (beadandó, zárthelyi, stb.)	határideje
1.	A laborkörnyezet ismertetése, regisztráció.			
2.	Terminálok, shell, standard streamek, csövek.			
3.	A Linux tipikus könyvtárszerkezete, fájlközpontú szemlélete. Speciális fájlok, fájlműveletek.			
4.	Processzusok és jobok kezelése.			
5.	Fájlok megtekintése, keresése, szerkesztése. Hardlink, symlink.			
6.	Felhasználók és csoportok, jelszavak kezelése, jelszó öregedés.			
7.	Posix fájl engedélyek, speciális jogok, su, sudo.			
8.	Blokk eszközök, MBR particionálás, swap.			
9.	Tavaszi szünet			
10.	Fájlrendszer készítése, átméretezése, javítása, csatolása. Lemezhasználat elemzése.			
11.	Csomagkezelés, disztribúciók, repozitóriumok kezelése.			
12.	A Linux rendszerindítási folyamata, GRUB, systemd, init.			
13.	Virtualizáció.			
14.	Gyakorlati ZH			
15.	Összefoglalás, ismétlés.			

3. SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZER

(Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Számonkérési és értékelési rendszere rovat)

JELLENLÉTI ÉS RÉSZVÉTELI KÖVETELMÉNYEK

A PTE TVSz 45.§ (2) és 9. számú melléklet 3§ szabályozása szerint a hallgató számára az adott tárgyból érdemjegy, illetve minősítés szerzése csak abban az esetben tagadható meg hiányzás miatt, ha nappali tagozaton egy tantárgy esetén a tantárgyi tematikában előírt foglalkozások több mint 30%-áról hiányzott.

A jelenlét ellenőrzésének módja (pl.: jelenléti ív / online teszt/ jegyzőkönyv, stb.)

jelenléti ív

SZÁMONKÉRÉSEK

A tantárgy követelménytípusának megfelelő rovatok töltendők ki (félévközi jeggyel, vagy vizsgával záruló tantárgyak). A másik típus rovatokai törölhetők.

Vizsgával záruló tantárgy

Az aláírás megszerzésének feltétele

(Pl.: 40%-os évközi minősítés.)

Elmélet:

5 db mini teszt lesz a félév során (3,5,7,10,13 heteken),
minimum teljesítendő: átlagban min. 40%
pótlás: egyszer, a 15. héten (minimum követelmény a miniteszteknél külön-külön nincs, csak az öt teszt átlaga számít)

Gyakorlat:

1 zh lesz a félév során, melyen tesztkérdések lesznek a gyakorlati anyagrészből
ennek időpontja: 14. hét
minimum teljesítendő: 40%
ez a zh kétszer pótolható, de csak abban az esetben, ha a sikertelen zh elérte a minimum 25%-ot
pótlások: a 15. szorgalmi hét, illetve az első vizsgahét

Aláírás feltétele: mini tesztek teljesítése (átlag min.65%) és sikeres gyakorlati zh megírása

Pótlási lehetőségek az aláírás megszerzéséhez (PTE TVSz 50§(2))

A javításra, ismétlésre és pótlásra vonatkozó különös szabályokat a TVSZ általános szabályaival együttesen kell értelmezni és alkalmazni:

Minden ZH és a beadandó jegyzőkönyvek, ..., a szorgalmi időszakban legalább egy-egy alkalommal pótolhatók/javíthatók, továbbá a vizsgaidőszak első két hetében legalább egy alkalommal lehetséges a ZH-k, a beadandók, ..., javítása/pótlása az aláírás megszerzése érdekében.

Lásd: aláírás megszerzésének feltétele

Vizsga típusa (írásbeli, szóbeli): írásbeli.

A vizsga minimum **40** %-os teljesítés esetén sikeres. (A min. 40 %-nál nem lehet több.)

Az érdemjegy kialakítása (TVSz 47§ (3))

0 %-ban az évközi teljesítmény, **100** %-ban a vizsgán nyújtott teljesítmény alapján történik.

Az érdemjegy megállapítása az összesített teljesítmény alapján %-os bontásban

Érdemjegy	Teljesítmény %-ban kifejezve
jeles (5)	85 % ...
jó (4)	70 % ... 85 %
közepes (3)	55 % ... 70 %
elégséges (2)	40 % ... 55 %
elégtelen (1)	40 % alatt

Az egyes érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4. IRODALOM

Felsorolás fontosságai sorrendben. (Neptunban: Oktatás/Tárgyak/Tárgy adatok/Tárgytematika/Irodalom rovat)

KÖTELEZŐ IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[1.] Andrew Stuart TANENBAUM: Operációs rendszerek, Panem Kiadó Kft., 2007

AJÁNLOTT IRODALOM ÉS ELÉRHETŐSÉGE

[2.] KÓCZI Annamária, KONDOROSI Károly: Operációs rendszerek mérnöki megközelítésben, Panem Kiadó Kft., 2004

[3.] David A. SOLOMON: Windows Internals 6th, SZAK Kiadó Kft., 2013

[4.] SILBERSCHATZ, GALVIN, GAGNE: Operating systems concepts, John Wiley & Sons, 2009